

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANO

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Mi van a színház jubileumával?

Október tizenötödike nagy-szerű dátum a műveltség történetében. Október tizenötödikén negyedszázados évfordulója lesz a nagyvárad színház felavatásának. Azon a napon vidult ki először boldog csodára a színpad és örömeiben sirtak a várad emberek, akiknek ez a gyönyörű fehér ház a város büszke terén szívügyük volt... akkor. Akkor. Ma, úgy látszik kisebb gondjuk is nagyobb annál. Nemcsak a város egyszerű polgárainak, de ugylát-szik a történelmi évforduló nem érdekli a magyar művelődésnek azokat a tényezőit sem, akikre kulturérdekeink őrizetét bízuk Váradon.

Szívenütő szomorúság, hogy az évforduló ünneplését teljes-séggel elhanyagolják.

Immár október hatodika, bá-natoknak napja, ugyszólván egy hét munkája is alig áll rendelkezésre, de ma már elő sem lehet készíteni olyan nagysá-gos ünnepet, országra szólót, szíveket hódító, amilyenre méltán gondolt mindenki, aki-ből nem aludt ki a kultura tiszt-elete.

Voltunk bátrak idején Kará-csonyi János püspök szerető gondjaiba ajánlani a nevezett nap drága emlékezetét. A Szigligeti Társaság elnöke, a püspök úr szívesen fogadta az Estilap felhívását és örö-mest tette magáévá a gondola-tot. Meg is tette legott az intéz-kedéseket, amint tőle telt, tud-tunkkal bizottságot alakított, a melynek feladatává tette, hogy készítse elő a pompás ünnepet. Hogy aztán ez a bizottság fel-fogta-e teljes történelmi jelentő-ségében megbízatásának fon-tosságát, nem kívánjuk kutatni. Annyi tény, hogy mind e mai napig egyetlen lépés se tör-tént arra nézve, hogy méltó módon ünnepeljük egy olyan eredmény emlékét, amely mel-lét semmikép nem lehet hang-talan elsurranni. Nem frázisokról és pózokról és bankettől van szó; ez a huszonöt éves forduló azonban nem tűri, hogy kényelmesen elfeledkezzenek róla, mint egy kivénült prima-donnáról.

A Szigligeti Társaság most tartotta gyűlését. Mi történt ezen a gyűlésen? Most nem akarunk kritizálni, de nagyon

szerettük volna, ha az az iro-dalmi társaság, amely olyan ragyogó tekintélyt, olyan nagy tudóst vallhat vezéréül, mint Karácsonyi püspök, sze-rettük volna, ha a Szigligeti Társaság két héttel a szívdob-bantó évforduló előtt első sor-ban arról tett volna jelentést, hogy a színházi ünnep fényes előkészületeit befejezte.

Sajnálatos azonban, hogy a kezdetnél sem tart. Most leg-alább Gróf László igazgatón volna a sor, hogy gondoktól

kinzott fejjel, utolsó percben tegyen meg mindent, amit le-het. Halljuk, hogy eddig is pró-bálkozott, de az ünepség meg-rendezésére irányult kísérletei hatósági támogatás híján med-dők maradtak.

És a városi tanács? A szin-házat Várad polgárai emelték, a színház mindnyájunké, az ün-nep pedig az egyetemes kultu-ra ünnepe volna. Hol a tanács? Igaz, mindennapra kitűzi a ju-bileum kérdését megbeszélés-re és mindennap elhalasztja. Elhalasztja, míg minden el nem késik.

A színpad nagy multja köte-lez.

Anglia békejobbot nyújt Németországnak Chamberlain nagy beszéde a locarnoi konferencián

— Az Estilap eredeti hívrata —

Locarnóból jelentik: Tegnap megkezdődtek Locarnóban a pak-tumszerződés tárgyalásai. Az egész világ figyelmé a locarnoi konferencia felé fordul, ahol a vi-lágbéke megóvása érdekében Né-metországnak Európával való együttműködését igyekeznek lehe-tővé tenni.

A locarnoi konferencia nem egyéb, mint Anglia és Oroszország fegyvernélküli mérkőzése. Csicse-rin varsói és berlini látogatása előzte meg a locarnoi összejöve-telt és e látogatások alkalmával igyekezett Oroszország álláspont-ját leszögezni.

A virágokkal és zászlókkal gazdagon díszített igazságügyi pa-lota környékén tegnap hatalmas néptömeg várta az értekezdet megnyitását. A palota nagy tanács termében körülbelül huszan gyüle-keztek össze, miután az egyes de-legációk vezetői egy-két szakértő kíséretében jelentek meg.

A megnyitó ülésen a cseh és a lengyel delegációk — mert őket később hívták meg — nem voltak jelen. Rusca locarnoi polgármester a város nevében üdvözölte a kon-ferenciát, mire Chamberlain vála-szolt és kijelentette, valamennyi delegáció örömeire szolgálna, ha si-kerülne Svájc vendégszerető föld-jén helyreállítani a végleges békét.

A megnyitó ülés után Chamber-lain fogadta a sajtó képviselőit és hosszabb nyilatkozatban ismertet-te előttük a konferencia célját.

— Az a tény, hogy önök ilyen nagyszámban jelentek meg —

mondotta — bizonyítja az egész világ óriási érdeklődését a mostani konfe-rencia iránt. Tulzán nélkül mondhatom, hogy a konferen-cia eredménye az egész világ szempontjából végtelenül fon-tos.

Ezidőszerint öt hatalom képviselői itt cserélik ki eszmeiket, keresik az eszközöket, amelyek jobb meg-értésre vezetnek a nepek között.

— Minden ország, még az előbbi ellenségek is, egyre jobban elta-volodnak a gyűlölködés, a multak keserűségének emlékeitől, mert is-mét őszinte barátok akarnak lenni.

Szerencsésen választottuk meg a konferencia színhelyét. Svájc légköre kedvezőnek látszik ilyen nemzetközi konferen-ciára.

A Váradon érettségire jelentkezett diákok 18 százaléka vizsgázott sikerrel

Egy heti szütnelen izgalom és kétségbeesés után lezárultak az érettségi pótvizsgák Nagy-váradon. A végső eredmény olyan szomorú, amilyent még a legpesszimistikusabbban gon-dolkodók sem reméltek. Így alakul a tragikus vég:

írásbelire jelentkezett 159 diák

ebből a szóbelire engedtek 69-et, akik közül

sikerrel vizsgázott 29.

Tehát mindössze 18 százalék jutott át az inkvizíció; olyan arányszám ez, amely szinte páratlanul áll az érettségi vizs-gák történetében. Ugy látszik ma reggelre a vizsga-bizottság is belátta eddigi módszerének hallatlan szigorúságát és méltánytalanságát, mert a ma dél-

Ide menekült a béke, ebbe a tisztalégtörő országba, itt keressük.

— Versailles óta sok konferen-cia volt már Németország és a szövetségesek közt és minden er-tekezlet után javult a tárgyalások módszere. Ide most sonki sem jött tulzott követelésekkel es

a kényszerhelyzetben minden-ki teljes egyenrangúsággal fog hozzá a közös munkához. Né-metországgal is készséggel vállaljuk a békés együttműkö-dést.

Veszedelemes volna túlságosan vé-rmes reményéseket táplálni a kon-ferencia eredményéről, de szilár-dan hiszem,

hogy a legnagyobb nehézsége-keket is el tudjuk hárítani, ha barátságos szellemben ít-vünk össze.

A brit kormányt az az eltökélt szándék hozta Locarnoba, hogy igyekszik a multak hibáit kiküszö-bölni. Mindannyiunkat összekap-csol a békevágy és feladatunk, hogy megteremtjük az egész vi-lágnak az igazi békét.

A mai zürichi nyitás

BUDAPESTI 24750

BERLIN ... 12345 PARIS 2400—
NEW-YORK 51875 PRAGA 1535—
LONDON ... 251060 B.PEST ... 7255
BÉCS ... 7315—

Nagyvárad aranyamona

Magyar korona 340— áru 338 pénz
Dollár ... 208— " 20750
Cseh korona ... 017 " 614
Svájci frank ... 39— " 3920

előtt vizsgázott három diák kö-zül — csodák csodája — egy sem bukott meg.

Hogy a bizottság tulzott szigorán kívül mi az oka a bu-kásoknak, arra már ismételtén rámutattunk. Csak a diákok ujjabb és ujjabb panaszának adunk itt helyt, amikor felem-lítjük, hogy az egész közokta-tási politika végzetes elhibá-zottságán kívül nagy része van a tömeges bukásban annak a körülménynek is, hogy a jelöl-teket olyan kérdésekkel fag-gatják, (főleg a természetrajz-ból), amelyek a középiskolák tananyagában egyáltalán nem szerepelnek. Ezek után kíván-csiak vagyunk, hogy Dima professzor úr, a bizottság el-nöke holnap estére jelzett elő-adásában hogyan fogja védel-mébe venni az ilyenfajta éret-tégi intézményét.

Apolló mozgó

5, 7 és 9 órákor

Ma, kedden utoljára

NJU

Egy házasságtörés története 6 hosszú felvonásban.

A főszerepekben:

**Conrad Weidt
Emil Jannings
Elisabeth Bergner**

Holnap, szerdán először

Pávakirálynő

MAE MURRAY parádés szerepe

HIREK

* Bécsbe utazók figyelmébe! Kedvezményes utazás magyar és osztrák vonalakon. Jegyeket pontosan napi kurzuson árusít a Hegedüs Hirlapiroda. Telefon 458.

* Ma este konferál Osvát Kálmán a Katholikus Körben. Műsora: 1. A beduin. 2. Széchenyi arca. 3. Hőstípusok. 4. Regényanalízis. Az est kezdete 9 órákor.

* Kiknek kell jelentkezni fényképes személyazonossági igazolványért? A fényképes személyazonossági igazolványok kiállítása ma már rendszeresen folyik tovább. Az állampolgársági igazolványokat kiállító hivatalban újból rendelkezésre állanak a feleknek és százával készül el naponként az állampolgárságot igazoló ingyenes bizonyítvány. Bejan kapitány intézkedésére holnap különben a Gerliczy-utca és a Schlauch-téren lakó polgárok fényképes személyazonossági igazolványok kiállítását kezdik meg.

* Csütörtökön állapítják meg az új hotelárakat. A hotelárakat ellenőrző bizottság csütörtökön délelőtt 10 órákor tartja ülését a városházán.

* Textilkereskedelmi alkalmazottak értekezlete. Folyó hó 7-én szerdán este 8 órákor a textilkereskedelmi alkalmazottak és tisztviselők az új Munkás otthonban (Srt. Vilson No. 1.) értekezletet tartanak; melyen a tárgy fontosságára való tekintettel teljes számban való megjelenést kér az alkalmazottak vezetősége.

* Az „Astoria“-kávéház szerdán este megnyílik.

* Átmeneti kabátok nagyon olcsón Hollónál.

* Az „Astoria“-kávéház szerdán este megnyílik.

* Tanulóifjúság figyelmébe. Vegye meg a dr. Cherestescu Román-Magyar szótárt, mely szótár a legjobb és egyetlen segítőeszköze a magyar tanuló ifjúságnak a román nyelv nyelvtani elsajátításához. Ára kötve 295 Lei. Iskolák részére kibocsátott szedvény ellenében kedvezményes ára Kötve 220 Lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* Olcsó kalapvásár Hollónál.

* Szabók és szabónők figyelmébe! Megérkezett a legújabb őszi Chic Parisien. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* Az „Astoria“-kávéház szerdán este megnyílik.

* Ági krém szépít, fiatalít. 2 x FÖLDES címfestő Strada Saguna (Kapucinus-utca) 19.

x Orvosi gyakorlatban legjobban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb haszkötőket készít Kovács Sándorné (Nílgesztelep) pályaudvarral szemben.

Az előkelő társadalom és művészvilág Premier Ambra kölni vizet használ. Csak az Angyal Drogériába kapható.

A külföldi vasúti jegyeket mindenkinek szigorúan a napi kurzuson árusítja a Nemzetközi Hálókocsitársaság nagyvárad i. fiókja (Hegedüs Hirlapiroda.)

NYILTÉR

Mély tisztelettel tudatjuk a nagyérdemű közönséggel, hogy „ASTORIA“ kávéházunkat szerdán este megnyitjuk. Szíves pártfogásukat kérjük tisztelettel

Keszler és Lovasy.

Uj váradi állampolgárok

A váradi állampolgári fellebbezésekkel foglalkozó bizottság ma délelőtti ülésén a következő kérvényezőket vette föl az állampolgárok közé:

Niesel Adolf, Molnár Etelka, Molnár Ilona, Mihók Franciska, özv. Máthé Péterné szül. Popotyán Anna, Makócsi János, Lovász Istvánné szül. Berceky Margit, Kurták Artur, Kun Lajos, Komornyik Albert, Kurta János, Krausz Dávid, Kövér Dezső, özv. Ungvári Gergelyné szül. Hajnal Mária, Köpf Károly, Klein Róza, Joannovics Miklós, Horváth Mihály, Horváth Balázs, Herskovits Ferenc, Heller Izrael, özv. Hartmann Jánosné, szül. Bonyhai Julia és fia Frigyes, Hajas István, Gulyás Imre, Gulyás Gyula, özv. Grósz Gusztávné szül. Csermák Ilona, Löcz Ferenc, Groszmann Samur, Gers Jakab, Gazdag László, özv. Keresztszeghy Andorné szül. Fröhlich Stefánia, Kovács Eszter, Schlesinger Jakab és Tabéry Iván.

Elutasították a következők fellebbezését: Kövér-Simonyi Árpád, Jozsef Dávid.

Irataikat pótolniuk kell a következőknek: Ofcsák Józsefné szül. Lesinszky Ilona, özv. Némethy Károlyné szül. Molnár Mária, Nagy Józsefné szül. Fővényessy Etelka, Messner Mánó, Messer Gyula, Markovics Mórinné szül. Braunstein Livia, Lebovits Jakab, Kiss Erzsébet, özv. Kopp Sándorné szül. Nadányi Anna, Kohn Izsák, Horváth József zenész, Guth Albert mérnök.

MOZI

Apolló-mozgó. Ma, kedden látható utoljára a NJU nagy sikert aratott társadalmi dráma. Ritkán adódik alkalom, hogy a német filmművészet olyan jelesei, mint Conrad Veidt, Emil Jannings és Elisabeth Bergner a német Márkus Emília, egy filmen tehetségük legjavával működjenek közre egy film sikere érdekében. — Holnap, szerdán A PÁVAKIRÁLYNŐ c. film megy Mae Murrayval. Mae Murray azon amerikai színésznők közé tartozik, kiknek neve kész sikert jelent minden mozgó részére. A „Pávakirálynő“ egy minden tekintetben tökéletes film, szerzője jellemzőként a „Tánc és szerelem“ filmjének nevezi. Mae Murray egy táncosnő szerepét játsza, száz és száz alkalma van kiváló táncművészetét és

elsősorban a pompásabbnál-pompásabb toalett-iránti kitünő érzékét igazolni. Mae Murray mellett kitünő amerikai bonvivant, Monte Blue excellál.

— Ivan Mosjoukine, a legtalmasabb filmszínész játsza a főszerepet az „Amit a szív parancsol“ című 7 felvonásos filmében, melyben kivül még Nathalie Lisse és Koline játszanak. Ebben a filmben Mosjoukine, mint detektív, mint koldus, mint püspök, mint szerelmes mutatkozik be és minden szerepkörben tökéleteset nyújt. A filmnek csodás hátterül szolgálnak Páris legszebb terei és utcái. Az előadások a Dorian-filmszínházban 5, 7 és 9 órákor kezdődnek. — Jön a „Rejtelmek országa“, a „Szerebben Beregi Oszkár és Bánky Vilma, a legnagyobb élő magyar színésztársaság.

OLVASSA EL A HEGEDÜS HIRLAPIRODA KÖLCSON-KÖNYVTÁRÁBÓL A KÖVETKEZŐ JO KÖNYVEKET:

Dickens: Két város. Londonnak és Párisnak ezer színben ragyogó és sötétítő képe a francia forradalom idejében. 241

Heyking: Csun. A Csun kínai regény. De több, mint regény. Megértetője és megmagyarázója Kínának. Ragyogó rajza a császári udvarnak és pekingi népeletnek. 517

Voss Richard: A költő és az asszony. Voss majdnem minden regényének színhelye Itália; ennek a bűbajos országnak csodás, ége és vegetívója fele vonzza a színekért a rajongásért, a művészetért való rajongása. 202

Zola: Pascal orvos. Az életnek, a szerelemnek hatalmas himnusza ez a regény. Az ősz Pascalnak és unokahúgának, az okos, erősfejű fiatal Clotildnak, fejlődő szerelmének megrajzolásában a legizgatóbb írói problémák egyikét oldotta meg Zola. 221

Biró Lajos: Glória és más novellák. A novellák meséje érdekesítő előadásukat az a lüktető elevenség, a lebonyolítást pedig az a drámai gyorsaság jellemzi, mely Biró elbeszéléseinek egészen különös helyet biztosít a modern magyar litteratúrában. 521

Bródy Sándor: Egy férfi valómásai. A szerelem változatainak hivatott előadója az illusztris szerző. A férfi valómásaiából a női pszille pompás rajza bontakozik ki. 27

Uj cikoria-csomagokat

rajta áll az ismert kávédaráló, valamint a Franck Henrik Fiai cégjelzés. A valódi Franck a legismertebb kávépótlék és az is marad.

szintén piros papírba göngyölvé ujabban erősen feldicsérnek és olcsóbban ajánlanak. Ne hagyja magát megtéveszteni... Csak a valódi Franck-ot fogadja el, melynek címkéjén

Kabos Gyula fényes sikere Budapesten

— Saját tudósítónktól —

A béke utolsó esztendejében valahonnan Szabadkáról hozott szegény Somogyi direktor egy fiatal színészt. Akkor kezdődtek a bolondos, vad táncorgiás operettek és egy új szerepkör, mint ahogy a filmmel jött a mozioperatőr, a táncoperett hozta táncoskomikust. Az új színész groteszk, apró szemű, roppant eleven vékony leányke: Kabos Gyula.

— Meglátjátom bomlani fog érte a publikum — mondta a gyönyörű primadonna Diósi Nusi mikor az első próba után törzskarával bevonult a színházi bodegába.

Csakugyan, pár hónap múlva már Kabosé volt a publikum, a színház megtelt ha a színlapon volt a neve és esténként csaknem megrepedtek az ablakok a színházban a nevetéstől. Valami csodálatosan új, ötletes, leleményes színésznek bizonyult Kabos, csupa invenció, ősi ösztön és tökéletesen eredeti angolos vagy inkább oroszos humor. Természetes, hogy a pesti direktoroknak hamarosan megakadt rajta a szeme, Kabos Gyula azonban intelligenciájánál fogva hallani sem akart operettől, próza, drámai szerepekről. Imodózott, ábrándja volt a film, a varieté, Amerika, Páris...

Mikor aztán pesti kabaré színész lett, a nagy színházak fényes szerződésekkal hívták, fényes vigjátéki szerepekre. És Kabos ritka gyorsasággal beérkezett, egyik legnépszerűbb színésze ma Pestnek.

Szombaton Jaskevic, a fiatal orosz író híres tragikomédiáját a Sonkin és a főnyeremény című mutatta be a pesti Renaissance színház. Ez a darab tiszta irodalom. A sajtó elragadtatva ír róla. De az egész budapesti kritika egyöntetűen különös lelkes melegséggel emeli ki szokatlan módon Kabos Gyula szereplését. Mutatóul ime Rella Pál a Világ ragyogó tollu esztétikusa ezeket írja:

...A Renaissance Színház Kabos Gyulában megtalálta azt a művészt, aki személyes képességei révén az egész darabért vállalhatja a kockázatot. A színészi jellemzésnek ez a nagyszerű torzítója ösztönének biztos analitikájával választja ki szerepéből azokat az elemeket, amelyek a rábizott figurának életképét adják a színpadon. A halk lélekillesztéstől a nagy pátosz-ínléig Kabos Gyula néha megdöbbentő ökonómia-
val egyszerűsíti le a színészi kiélés zsufoltan kínálkozó lehetőségeit és magára összpontosítja a tragikomikus szándékot, melyet néhol a szerző is, az előadás is csörömpölve ejtenek ki a darabból. Talán Vágóné Margit, Sonkin anyja szerepében, jár legközelebb ahhoz a felfogáshoz, mellyel Kabos Gyula az egész darab alaphangjait intonálja. Vaszary Piroska kórikai tehetsége nagyon mulatságos, de csak egyoldalú értelmét adja a feleség szerepének, melyet törékeny, finom egyénisége — a másik oldalán — valósággal összeroppant a szerencse tragikumának súlya alatt.

A bemutató közönsége nem sokat törődött az előadás mellékzongáival és egész figyelmével, szeretetével Kabos Gyula felé fordult, akit az egyes felvonások után de sokszor a nyílt színen is ünneplő elismerésével halmozott el.

Betiltották egész Romániában a hipnotikus és telepátikus mutatóványokat

Tegnap feltűnést keltő rendelet érkezett a belügyminisztériumból a polgármesteri hivatalhoz. A belügyminiszter a legszigorúbban elrendeli, hogy a jövőben

telepátikus, hipnotikus és általában szuggesztiós előadásokra hatósági engedély nem adható.

Az erélyes miniszteri rendelkezés — amely a legkivételsebb esetben sem változtatható

meg — állítólag összefüggésben van azzal a halálosvégi szuggesztiós estéllyel, amely a minap egyik regátblai városkában fordult elő.

A polgármesteri hivatal a miniszter döntéséről haladéktalanul értesítette az összes ügyosztályokat, valamint a rendőrhatalóságot és a rendeletet tudomásulvétel és mihez tartás végett másolatban megküldte a tiszti főorvosai hivatalnak is.

Szivenlőtte magát egy galíciai diákleány, mert megbukott az érettségén

Az érettségi vizsga antipedagógikus inkvizíciójának áldozatul esett egy tulcea-i fiatal leány: Lucretia Timofte.

A diákleány, aki a tulcea-i „Principesa Ileana”-liceum tanulója volt, Galacban állt pótérettségire, kétszázhuszad magával. Mindössze kilencven-egyen mentek át: Lucretia Timofte nem volt ezek közt. — Amikor a végzetes eredményt megtudva a liceumból kilépett az utcára, rosszul lett fogta el. Önmagát vádolta, pedig ez tulzás volt, mert Lucretia Timofte a tulcea-i liceum egyik legjobb növendéke volt, akinek érettségi vizsgája csak a bizottságnak érthetetlen szigorúsága és főleg a tantervtől való eltérése miatt járt kudarcra.

Egy berlini házvétel érdekes epilógusa a nagyváradai törvényszék előtt

Ki ne emlékezne sajtó szíval Váradon a német márka zuhanásának mozgalmas idejére. Voltak azonban, akik nem csak bánatba, de berlini házakba is beleölt ey-egy csinos vagyont.

A berlini házak egynegyed-része annakidején hamarosan idegen kezekbe került. Később aztán a külföldi ingatlanulajdonosok közt némi megnyugvás keletkezett, mert a befektetés kezdett jólállni. Aki azonban ezzel a házvásárlással elkésett, már pórul járt. A német kormány egyik legutóbbi rendelete, amely szerint azokra a házakra, amelyeket 1923 február 15-e után vettek külföldi állampolgárok, engedélykirat szerzendő a berlini telekkönyvi hivataltól, nyugtalanítólag hatott. Fokozta a nyugtalanságot a berlini törvényszéknek egy ítélete, amely kimondotta, hogy azokban az esetekben, amikor a házak eladásánál nem az eredeti vételárat vezették, be a telekkönyvbe, a vételt semmisnek minősíti.

Ez a bírói döntés természetesen a külföldi háztulajdonosok nagyrészt kellemetlenül érinti,

mert a legtöbb esetben valóban jóval kevesebb összeget jelentettek be, hogy az illetéket csökkentsék. Előfordult ugyanis olyan eset is,

EGY HALÁLRAITÉLT UTOLSÓ VALLOZÁSA A HALÁLOS ÍTELETEKRŐL

...NEM RETTENT EL, CSAK NÉPSZERŰSÍTI A GYLKOSSÁGOKAT — LÁTTA ALDOZATAI SZELLEMET, DE NEM HITT A TULVILÁGBAN — ERDEKES BESZÉLGETÉS SIMÁN UJSÁGIRO GYLKOSÁVAL A KIVÉZÉS ELŐTT

Talán van, akit érdekel, mit érez a siralomházban az, aki fölött már kimondták, hogy kegyelem e földön nincsen számára. Hogyan gondolkodik önmagáról, arasznyi életéről és arról a bűnről, amelyért a hóhér kötelét kapja?

Luxics József 21 éves legényt, akit, — mint ismeretes — a múlt héten huztak fel a bitófára, előző nap délbén, amikor már a siralomházban ült, meglátogatta védőügyvédje, dr. Róth Béla. A véreskező gyilkos, akinek

már semmi egyéb kívánsága nem volt, mint hogy egy skatulya Hölgycigaretta adjanak neki és a kivégzése napjának hajnalán féldéci törkölypálínkát hajthasson fel,

egy óra hosszat elbeszélgetett ügyvédjével.

hogy a ház eladója feljelentést tett önmaga ellen, csak hogy annak idején eladott házat visszaszerezhesse.

Ez az új gyakorlat a perek egész halmazát indította meg, de érdekességénél fogva is kíválik az a per, amelyet dr. Simonca György ügyvéd indított meg ügyfele, Rottenberg Mór nevében a nagyváradai törvényszéken.

Az ügyvéd keresetében előadja, hogy ügyfele két évvel ezelőtt egy Nagyváradon lakó többszörös berlini háztulajdonostól kétemeletes palotát vásárolt 1800 dollárért. Az üzlet létrejötté alkalmával, hogy az átírási illetéket megtakarítsák a két fél közjegyző előtt okiratot készített, amelyben megállapították az eladást, illetve a vételt, úgy, hogy a berlini ház formáserint a régi tulajdonos nevében maradt telekkönyvileg.

Most, hogy a lehetősége meg volt a régi berlini háztulajdonos visszaperelte a házat és 1800 dollárnál jóval kevesebb márkáért szerezte azt vissza. Rottenberg most kártérítési pert indított a berlini ház nagyváradai tulajdonosa ellen és a teljes vételár visszatérítését követeli.

A bécsi tisztviselők a sztrájk mellett döntöttek

Budapesti tudósítónk táviratozza: Az állami tisztviselők Bécsbe ma tartották meg a szavazást a sztrájk kérdésében. A tisztviselők leszavazása tökéletes nyugalomban folyt le, egyetlen incidens sem történt. A Bécsben leszavazottak 95 százaléka a sztrájk mellett foglalt állást. Az állami tisztviselők szavazásának végső eredményét holnap, szerdán fogják a tisztviselői szervezetek 25-ös bizottságában kihirdetni.

E beszélgetésről az ügyvéd most cikket írt egy pesti lapba, s ebből küld budapesti tudósítónk néhány érdekes részletet.

— Foglaljon helyet, doktor ur, — sietett nagy örömmel és tisztelteljes meghajlással ügyvédje elé Luxics. — Tessék kérem szépen, leülni ide mellém. Leülni, csak úgy mint odahaza. No, ugy-e nekem megkegyelmeztek! — csapott át a lényegre. — De így van ez rendjén.

Ha ítélet, legyen ítélet. Igaz, doktor ur? Gyilkoltam, raboltam. Kötél. Slussz!

Ez az. Mi legyen? Jól néztem volna ki az életfogytiglanival.

Embereket ölni, neki a fejüknek, a mellüknek a véres szekercével, aztán csak életfogytiglani? Szépen.

Igaz ugyan, hogy meghalni, még-

sem olyan egyszerű dolog. Kimenni. És bámulják az embert. Aztán... Doktor ur kérem, őszinte ember vagyok én, hát megmondom, bizony!

Írólebrede bennem is nem egyszerű a fiatalság a cellában.

Hogy életfogytiglanit kapnék! Azután majd csak eltelik az a 15—20 esztendő. Hosszu idő, de majd csak végeszakad. Más is volt ráb, én is kikerülök. De jött a lelkiismeretem és úgy Isten igazában belepofozott a fiatalságomba, a reménykedésembe. Két embert megölni, szörnyű. Ilyen ártatlanul. Minden ok nélkül, azt a két szerencsétlen teremtést. Merthogy ruha kellett, meghogy éhes voltam?

Esztendőig rongyos voltam, éhes mindig, hát nem maradtam volna aztán is rongyos?

Ezért mondom én, hogy most már minden mindegy.

— Eppen itt volt az előbb a tisztelendő ur. Dominikánus pátert küldtek ide hozzám, hogy vigasztaljon. Rettenetes szépen tud beszélni az a páter, nem is kértem, csak mellém ült és elkezdett vigasztalni. Mondogatta egyre: Testvér, ez csak a földi igazságszolgáltatás, ha maga igaz szívvel megbánja azt, amit cselekedett, a jó Isten mindent megbocsájt! Annak, aki fölöttünk uralkodik és mindnyájunkat a tenyerén tart, a bűnbánóval szemben rejtentő jó szíve van! Teszívem, maga még a mennyországba is eljuthat, a szép mennyországba. Oda, az angyalok közé.

— Doktor ur, nem hiszek a tisztelendő urnak, nem hiszem, hogy van másvilág, még akkor sem tudom elhinni, ha felakasztnak.

Hogyan is mondta tisztelendő ur? Imádkozunk, fiam. — És bocsásd meg a mi bűnünket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek. Hát azt ugyan mégsem lehet elhinni, hogy én, aki a saját édesanyjának nem tudok megbocsátani...

Göröcsök zokogás rázta most meg a gyilkost:

— ...hogyan kívánjam én a Simán doktor urtól, meg a mamájától, hogy nekem megbocsássonak?! Nekem, a gazembernek, aki két ártatlan életet oltottam ki?!

— Nézze, Luxics, — szolt az ügyvéd a legényhez — ott vannak a cigaretták, maga kívánta, hogy Hölgy-cigarettát kapjon, mert azt szereti a világon a legjobban, gyújtson rá. A cigaretták is jót tesz ilyenkor.

Luxics udvariasan pattant fel helyéről, felkapta a cigarettaskatulyát és a mellé ült fogházörhöz lépett:

— Parancsoljon, őrmester ur, szívesen adom.

— De gyújtson rá maga is, — szolt az ügyvéd s utána a fogházör is.

— Köszönöm, én most egy fél órája dobtam el, tetszik tudni,

olyan régen, olyan nagyon régen nem szívám már, pedig szerettem cigarettázni, de hát a fogásban nem engedtek.

És most, ha ilyen gyors egyinástánban szívám ezeket a jó Hölgyeket, hát még megártana az egészségemnek...

— Arra kíváncsi a doktor ur, hogy mit éreztem, amikor megtudtam, hogy vége az életnek? Tudtam én ezt kérem, már jó pár napja. Jöttek a missziós nővérek, be a cellámba, olyan szépen beszélgettek velem, aztán meg észrevettem, hogy

nini, jobb kosztot kapok. Józsi gondoltam itt baj van.

— Nem éhes Luxics? Amit a szeme, szája kíván, mindent kaphat, miért nem kér valami jót ebédre?

— Nem kell nekem már félnem doktor ur, hogy éhen pusztulok. Azt tessék kérem nekem megmondani, ha megengedi a kérdést, miért vitték ki engem akkor egy nap a törvényszéki tárgyalásról?

— Azért fiam, mert — válaszolta a védő — eljött hozzám egy újságíró azzal, hogy

spiritiszta-szeanszot tartottak, tudja olyan szellemidézt és ott megjelent náluk Simán újságíró lelke.

A szellem azt mondta: „Luxics Józsefnek, a gyilkosomnak, felbujtója volt. A felbujtó írszítására, nógatására ölt meg bennünket. — Luxicsnak, amikor megölt bennünket segítő társa is volt.”

Láthatólag meglepődött Luxics a felvilágosításon:

— Hát, — mondotta — ha ott volt is a Simán doktor ur azon a szánszon (!), nem mondott igazat. Dehogy bujtítottak fel engemet, dehogy volt nekem segítségem!

Szellemek, nekem is bajom volt velük. Tetszik tudni, borzasztó az a lelkiismeret. Sokszor volt úgy esténként a cellámban, amikor még odaát ültem a pestvidékiben, hogy fekszem, fekszem az ágyon, sötét éjszaka s egyszer csak látom, hogy kivilágosodik a rácsos ablak. Aztán hupsz-hopsz,

szép tiszta hosszú fehér ruhában, egymást karongatva, megátölelve jön be a Simán doktor ur a cellába az édesmamájával. Csudálatos, egyáltalán nem volt véres az arcuk. A fejük sem.

És a doktor ur állandóan integetett felém az — újjával, szeliden: Na, na!...

— Hát bizony összeberzongtam. Aztán meg, amikor elaludtam, rettenetes emberekkel álmodtam. Éjszakáról-éjszakára. A gazember Kiss Bélával, azzal a cinkotárval, aki nem átalotta bádoghordóba zárogatni az áldozatait. Meg el-eljött némelykor éjszaka álomban Molnár-Tóth, meg Léderer. Amikor Kiss Bélával álmodtam, mindig csak azt mondta az a piszok:

— Ne félj Józsi, én is életben vagyok.

— Luxics őszintén mondja meg, mi az, ami magát most elsősorban és a legjobban foglalkoztatja?

— Szeretném jóvátenni a szerencsétlenséget. De mit csináljak? Ezt már úgysem tehetem!

— Majd a másvilágon!

— A doktor ur, mint ügyvéd, mit szol a halálos ítélethez. Rendes büntetés ez, vagy elég lenne a fegyház?

Parasztgyerekek, munkásgyerekek voltam én mindig, nem olyan utolsó bugris. Olvastam én filozófiai (!) írásokat is. Hát egy ilyen könyvben azt olvastam, hogy milyen elrettentő hatása van a halálos ítéletnek a bűnösökre. Aki ezt írta, nem igazat írt. Tévedett.

A halálos ítélet nem rettent el, ez csak népszerűsíti a gyilkosságokat és a gyilkosokat.

— Kérek magától valamit, Luxics. Írja le egy papírcédulára: Irtam én Luxics József, a siralomházban. Elteszem én ezt magától emlékebe.

— Kérem a ceruzát meg a papírost.

És Luxics nehezen forgó ujjával, kövér napszámos betűkkel ir-

ni kezdett. Az ügyvéd jogi vitákra és sok mindenre gondolva előre őrlött a nem mindennapi siralomházi emlékek. Percek teltek el, Luxics elkészült és átnyújtotta a cédulát. Ez állott rajta:

— „Köszönöm szépen a szíves jószágát Doktor ur írányomban. Irtam én, Luxics József a siralomházban”.

És hangosan felnevetett Luxics.

— Várjon, doktor ur, adok magának még egy ajándékot. Látom, hogy a doktor ur ellensége a halálos ítéletnek. Adja ide a ceruzát megint.

És Luxics írni kezdte: „Nem kívánom, hogy a Doktor ur jelen legyen az...”

És ekkor kiesett a ceruza a kezéből.

Színház

HETI MŰSOR:

Szerda: Megnyitó előadás, Bizánc dráma, a drámai személyzet bemutatkozása. Folyószám 1.

Csütörtök: Bizánc dráma, A bérlet. Folyó szám 2.

Péntek: Bizánc dráma, B bérlet. Folyó szám 3.

Szombat délután: Imádom, vigjáték, olcsó helyárakkal. Folyó szám 4.

Szombat este: Éva operett, Kovács Kató, Bellák Aranka, Tompa Béla, Páger Antal és Tompos József bemutatkozása. Folyó szám 5.

Vasárnap délután: Nótás kapitány operett, mérsékelt helyárakkal. Folyó szám 6.

Vasárnap este: Bajadér operett, P. Gaizler Lola és Ocskay Mihály bemutatkozása. Folyó szám 7.

Hétfő: Éva operett, A bérlet. Folyó szám 8.

A hét összes előadásaira a jegyeket már árusítja a színházi pénztár

— **Új szabadjegyeket bocsájt ki a színház igazgatósága.** A színház igazgatósága közli, hogy az 1925—26. szezorra új szabadjegyeket bocsájt ki, a régi szabadjegyek ennélfogva érvénytelenek. Tekintettel arra, hogy a színházban a legszigorubb jegyellenőrzést vezeti be az igazgatóság, a kellemetlenségek elkerülése végett figyelmeztet mindenkit, hogy már a ruhatár folyosójára is csak az újonnan kiadott szabadjegyek felmutatása mellett lehet belépni.

— **Holnap este nyílik meg a színház.** Ünnepi előadásnak beillő keretek között nyitja meg szerda este a színház kapuit, hogy az 1925—26. szezón egyszerű lendülettel, a közönség igényeinek teljes kielégítésével kezdődjék meg, a Bizánc, Herczeg Ferenc világhírű történelmi drámája kerül színre a kitünően átszervezett drámai társulat legjobb erőivel. Holnap este mutatkozik be Darvas Ernő, a budapesti Renaissance színház volt művésze. Lengyel Vilmos, a legképzettebb szerelmes színész és Petróczy Aliz, aki emlékeztetés sikerrel lépett fel már a múlt szezónban is. A többi szerepeket a kipróbált művészek legjobbjai Jósika Mici, H. Körösi Juci, Benes Ilona és Tóth Elek játsszák. A Bizánc csütörtökön A, pénteken B bérletben kerül színre.

— **Az operett ensemblé bemutatkozása.** Szombat este az Éva operettben mutatkozik be az új operett társulat. Ekkor lép fel először Kovács Kató, Bellák Aranka, Tompa Béla, Páger Antal és Tompos József. Olyan nagyszerű együttes ez, amelyhez hasonló nin-

csen egész Erdélyben. A színházi közönség felfokozott kíváncsisággal várja az új tagok bemutatkozását, mert a legjobb hírek előtek meg mindegyikét. Az Éva ugyanebben a szereposztásban hétfőn A bérletben is műsoron van. Vasárnap este a Bajadérban mutatkozik be Gaizler Lola énekesnő, akinek a buda—miskolci színházaknál voltak feledhetetlen sikerei. Ugyancsak a Bajadérban lép fel először Ocskay Mihály operatenorista, aki a Radjani herceget fogja énekelni.

— **Imádom és Nótás kapitány délután.** Szombat délután olcsó helyárak mellett a múlt szezón legnagyobb sikerű francia vigjátéka az Imádom kerül színre L. Hollós Jucival és Lengyel Vilmostal a főszerepekben. Ez a nagyszerű és szellemes vigjáték számtalan finom ötletével állandó kacagást vált ki és a darab kedves szépségeit a pompás előadás még jobban érvényre juttatja. — Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal a Nótás kapitány van műsoron, a főszerepekben Kovács Katóval, Bellák Arankával, Bodnár Kláival, Tompával, Págerrel, Madassal, Hetényivel és Fülöppel. Ennek a nagyszerű operettnek, amely a múlt szezónban közel ötven előadást ért meg, nem kell semmi reklám, a közönség az új szereplőkre tekintettel is zsúfolásig meg fogja tölni a nézőteret.

Női kabátok

legújabb kivitelben
legolcsóbb árban a

Model áruházban

Viláhuja (Szt. János)-utca 6.
Kaphatók 1596

Személyazonossági fényképek

mindenkinek olcsóbbak
Mindenkiénél.

Str. Saguna (Kapucinus)-utca 4. 1873

A
Dreher-Haggenmacher
Nagyvárad Sörgyár rt.
legújabb világos sör
specialitása

1359

ŐSZI SÖR

mindeniütt kapható már.

ZONGORAK részletfizetésre
kaphatók „Sternberg” nél,
Bulevardul Regele Ferdinand
No. 14. 1803

Aszódihoz Sas-palotában

Friss HELLER bécsi csokoládé-
bonbon érkezett 1, fél és negye-
des dobozokban, ugyszintén Hel-
ler-féle Bitra-csokoládé, Capsa
Zamfirescu, Kandia és Melissa
friss csokoládé-bonbonok — Fü-
szerosztályomban friss nyolcféle
zamatú **pörkölt kávé** kapható

IGAZOLJA MAGÁT!

Csak azt nem tudom, hogy mivel?

— Szerkesztő ur, én most jöttem haza Váradra és most hallok, hogy személyazonossági igazolványról kell gondoskodni. Mi igaz ebből?

— Minden. Tessék félretenni már egyszer a nyárszolgárai kényelemszeretettel s felfáradni a rendőrségre a bizonyítványért. Nem olyan nagy dolog ez.

— Jó, jó, hiszen tudom...

— Az ilyen személyazonossági bizonyítványokra mindenkinél szükség van. Nemcsak azért, hogy a razziák igazolja magát, hanem utlevelet sem kaphat nélküli. Érti?

— Hogyne érteném. Tehát ha utlevélre van szükségem, ki kell váltani először a személyazonosságot. Ugy-e így van?

— Igen.

— És milyen okmányok szükségesek a személyazonossági bizonyítványokhoz?

— Az eljárás nagyon egyszerű. Felviszi az utlevélét és azonnal megkapja a személyazonossági bizonyítványt.

— Várjunk csak. Az így egy kis bonyolult. Szerkesztő ur szerint tehát az utlevélhez személyazonossági bizonyítvány kell, a személyazonossági bizonyítványhoz pedig utlevél. Jól értettem?

— Egy kicsit kiforgatja a dolgot...

— De honnan vegyek én személyazonossági bizonyítványt, ha nincs utlevelem? És honnan vegyek utlevelet, ha nincs személyazonossági igazolványom?

— Ne keverje össze a dolgokat. Utlevelet kaphat személyazonossági bizonyítvány nélkül is és személyazonossági bizonyítványt kaphat utlevél nélkül is. Itt két különböző okiratról van szó.

— Ne tessék haragudni, ezt még értem. Az utlevél arra való, hogy külföldön igazolja magát, a személyazonossági bizonyítvány pedig arra, hogy idehaza legitimálva legyen. Hiába mutatom a személyazonossági bizonyítványt a külföldi határrendőrségnek, nem ereszt át a vámon. És hiába mutatom fel a várad rendőrséget előtt az utlevelet, mégis bekísér.

— Ni csakhogymár érti.

— Bocsanatot kérek, de őszintén szólva, még sem értem. Az utlevelet is és a személyazonossági bizonyítványt is ugyanaz a hatóság állítja ki. Ugy-e bár?

— Igen, a rendőrség.

— És mind a két legitimációhoz ugyanazok az okiratok szükségesek?

— Körülbelül. Az utlevél valamilyen komplikáltabb.

— Ezt akkor miért nem elég az utlevél? Miért nem vált mindenki utlevelet magának?

— Nézze, ön rosszakaratúan félremagyarázza a dolgot. Személyazonossági igazolvány kell, mert elrendelte a hatóság és akinek nincs, azt szigorúan meg fogják büntetni. Most már csak érti?

— Persze, hogy értem! Miért nem tetszik mindjárt világosan beszélni. És milyen okmányok kellenek hozzá?

— Ha van utlevele, más semmi.

— De hiszen éppen azért nincs utlevelem, mert nincs személyazonossági igazolványom.

— Valami okmány csak van.

— Igen. Van egy adóárverési hirdetményem. Az adóhivatal nem

sokat vizsgálta a személyazonosságomat, amikor az árverést kitűzte.

— Ez nem elég. Van bejelentő lapja?

— Van, de nincs.

— Hogy érti ezt?

— Be vagyok jelentve, de nem találják a lapomat. Azzal bíztattak, hogy majd megkeresik.

— Van sorozási igazolványa?

— Beméltéltem a büntetlen-ségi igazolványi kérvényhez, az ügyészsnél.

A sikkasztó várad vezérigazgató kiadatása

Hogyan indul meg a diplomáciai intervenció

Hirt adott a Nagyvárad Estilap arról, hogy Friedmann Sándor, a Fulgerul szállítótársulat vezérigazgatóját, akit sikkasztásért körözött négy ország rendőrsége, Budapesten a Rémi-szálló előtt letartóztatták.

Friedmann nagyvárad hitelezői és mindazok, kiket megkárosított, tegnap értekezletet tartottak a Kereskedelmi Csar-

— Van igazolványa a sziguran-cától?

— Beméltéltem az erkölcsi bizonyítványi kérelmemhez.

— Van erkölcsi bizonyítványa?

— Beméltéltem az állampolgársági aktához.

— Van állampolgársági bizonyítványa?

— Hja, állampolgársági bizonyítványom? Ez aztán nincs. Hígyje el szerkesztő ur, ha állampolgárságom volna, nem kellene nekem se utlevél, se személyazonossági bizonyítvány. De éppen ezt nem tudom megkapni.

— drb.

nokban és ez alkalommal megbeszélték az eljárást, amelyet Friedmannal szemben követni fognak. Abban állapodtak meg, hogy Tibil János dr képviselőnek, a szintén károsult Fulgerul igazgatósági tagjának közbenjárásával megkerik az igazság-, illetve a külügyminisztériumot, hogy Friedmann Sándor kiadatása iránt a lépéseket tegye meg.

A régi Várad romantikus esztendei

EMBEREK ÉS TÖRTÉNETEK

Írta: MARTON MANÓ

(47)

Sokan keresnek fel kedves, régi emberek, akik ama heroikus kor érdekes és jellemző epizódjaira emlékeztetnek és messze idegenbe származott váradiai szeretőreméltó levelei is beszédesen bizonyítják, hogy ezek az igénytelen remissenciák még nem váltak egészen unalmassá. Most már nemsokára véget ér mégis a hosszúra nyúlt írás, hogy érdekesebb és izgatóbb közleményeknek adjon helyet az újságban. De még néhány irodalomtörténeti emlékezetű fejezet következik majd, addig azonban

Halász Lajosról

és vele összeforrt barátairól kell elmondani a romantikus idők felejthetetlen történeteit.

... Színházi ünnep volt. Pálmay Ilka vendégszerepelt. Szerette a fabódét, a publikumot, szerette a nagy primadonna Váradot, sokszor játszott nálunk, amikor fél Európa hevert piciny lába előtt. Még akkor az volt a divat, amit ma szentimentális regényekben olvasunk: a fiatalság kifogta előadás után a lovakat az isteni művésznő fiakeréből. A szépséges szőke szubrett, csodálatos fitos orrocskájával boldog volt, vidám volt, s az ünneplő nép örömrivalgása közben egy-egy újságíró karján, csókot szórva libbent le a kocsiról.

— Gyerünk fiuk a Sasba...

A Sas éttermében fesztelen vacsora. A drága diva körül a

színpadi partnerei, a kísértében levő pesti arisztokraták, no és persze a tisztelt sajtó örege, fiatalja, bár örege bizony nem volt akkorában. Pálmaynak fülébe huzta Pócsi a Lili valcert, a művésznő pikáns fejét pajkosan illegette, illegette, míg a selymes pillái még nem harmatosodtak. Akkor aztán kitört féktelen vad kedve és dalolt, táncolt: enni-
való volt.

A mulatság javában tartott. A terem tele volt az ital gőzével, szivar füsttel. Az imádott nő hirtelen kigombolt fönt, egészen fönt egy kapcsot a blúzán:

— Fű, de meleg van itt!

Meleg van? Halász Lajos ebben a szempillantásban kiemelte zsebéből a szomorú kis tulardáját, egyfedelű, vaküvegű, rozszant szerszámot. Meleg van? Mire Pálmay Ilka ijedten a keze után kapott, az óra már repült és vészett csörömpöléssel hullottak a nagy ablaktábla üvegei az étterem padlójára. Az udvarról kellemes, hűs levegő áramlott be a résen.

A primadonna fénylő, hálás tekintete bárszonyosan simogatta a szerkesztő ur busa fejét...

Másnap a hordár kis csomagot hozott a redakcióba Halász Lajosnak. Nini, pompás aranyóra, finom hajszál betűk vésve a hátsó lapjára: Pálmay Ilka — legsnájdigabb gavallérjának...

— Ihus fiam — rohant Halász a művésznőhöz — mit gondolt? Nem fogadhatom el.

De hiába akarta elhíttetni, hogy az ő órája már rég szemétre való volt. A nagy diva nevetett:

— Nem, nem, erről emlékeznie kell, hogy milyen jót tett nekem az a friss levegő.

Amire Kurländer Ede felhuzta a vállát:

— Hogy Pálmaynak jót tette-e a levegő, nem tudom. De Lajosnak használt...

(Folytatom.)

Véglegesített várad törvényszéki bíró

Bukaresti tudósítónk táviratozza: A Monitorul Oficial legújabb száma tömeges bírói kinevezéseket, áthelyezéseket és véglegesítéseket (confirmare) közöl. Véglegesítették: Kovács Miklós nagyvárad törvényszéki bíró.

Áthelyezték: St. Jonescu nagyvárad ítéltáblai jegyzőt a bukaresti ítéltáblához.

Elismerés

a várad mintavásár rendezőinek

A Kereskedelmi Csarnok múlt hónapban megtartott mintavására — mint a most bevégezött elszámolásból kiderül — tekintélyes hasznot hozott úgy a kiállítóknak, mint a Csarnoknak. Epen ezért a Csarnok vezetősége értékes ajándék formájában megkülönböztetett elismerését fejezte ki Deutsch Imrénnek és Stern Bélának, akik a mintavásár rendezésének orosz-lánrészt vállalták és teljesítették. Kivülük természetesen elismerés jár Popper Ákos dr elnöknek és Fried János dr főtitkárnak az őszi vásár sikereért.

Lebovits ur és a Reinitz-per

A Reinitz per szatmári főtárgyalása után néhány cikkben beszámoltam a tárgyaláson szerzett impressióimról és a tapasztalatok nyomán igyekeztem világosságot vetni az újabb idők e legszenzációsabb bűnyügre. Hosszabb-rövidebb beszélgetést folytattam a perben érdekelt személyekkel, hatósági közegekkel, tanukkal, Reinitz családjával és tul az újságírói kötelességteljesítésen, emberi szempontból is nagyon érdekelt az ügy. Hosszu éjszakákon keresztül folytattam beszélgetést Pongrác kassai rendőrfőtanácsossal, egy nem mindennapi rendőrtalentummal, aki igyekezett megvilágítani Reinitz bűnösségét. Feltűnt nekem és ezt annakidején le is szögeztem, hogy a kassai rendőrtársaságban volt állandóan egy szatmári fiatalember, Lebovits Fülöp kereskedő, akire szatmári újságírók külön felhívták a figyelmemet. Lebovits ur abban az időben nagyon kereste az újságírók társaságát és mint a Reinitz ügyben benfért egyen bőbeszédűséggel ismertette az ügyben való szerepét. Érdekesnek tartottam Lebovits ur személyét és nemrégiben egy leleplezett szat-

mári selyemcsempészési ügygel kapcsolatban — amelyben állítólag neki is szerepe volt — megrajzoltam szatmári feljegyzéseim alapján a portréját. Simonca György dr ügyvéd, aki abban az időben készült a Reinitz per táblai főtárgyalására, e cikkem alapján tanunak jelentett be engem. Csak a táblai tárgyaláson értesültem az ügyvéd ur e bejelentéséről és természetesen hajlandó lettem volna elmondani mindazt, amit az ügyről tudok. Erre nem került sor — ehelyett felkeresett Lebovits ur és valahogyan arról igyekezett meggyőzni, hogy annakidején Szatmáron folytatott beszélgetésünk során én őt félreértettem és csak úgy történtett az, hogy én azt irtam róla, hogy a Reinitz ügy nyomozásában részt vett és kitöltetlen idézőlevelet kapott a vizsgálóbírótól. Még ma is kezeim közt vannak szatmári feljegyzéseim, amelyekből minden kétséget kizáróan megállapítottam Lebovits ur előtt, hogy félreértésről szó sincs, mindennek ellenére, kivánságára leközölöm alábbi nyilatkozatát, amely ugyancsak fényt vet az ügyben való szerepére.

Nyilatkozat

A Reinitz váradai tárgyalásán dr Simonca ügyvéd ur arra hivatkozott, hogy én Markovits Ernő újságíró előtt eldicsekedtem volna, hogy nekem Balázs Béla jegyző ur kitöltetlen blankettát adott volna és akit én akartam, beidéztettem.

Markovits ur engem félreértett, én olyan kijelentést senkinek sem tettem, nem is tehettem. Az újságírókkal a Noe vallomásáról beszélgettem és őt a vizsgálóbíró idézte be az én bemondásom alapján. Noe maga dicsekedett többek előtt hogy ő tud valamit Reinitzről, de őt Reinitznek adott esküje kötötte, tehát nem akart önként jelentkezni. Így aztán a vizsgálóbírótság beidézte. Többet erről az ügyről nem beszéltem.

Lebovits Fülöp.

Természetesen e helyen nem szálllok vitába Lebovits urral, hogy melyikünk emlékezőtehetsége rosszabb. Csak annyit juttatok eszébe, hogy beszélgetésünk több újságíró jelenlétében folyt le és annak nyoma volt más lapokban is.

Markovits Ernő.

PERZSASZÖNYEGEK

részletfizetésre is kaphatók

Sternbergnél Bulev. Regele
Ferdinand (Rákóczi-ut) 14 1803

H. G. Wells Világok harca 120.—1

**Párisi
női divat
ujdonságaim
megtekintése
cellából kérem
szíves
látogatását**

882

SZILAGYI

Ferdinand király-ut 3. sz.

Két váradai katolikus pap magas kitüntetése új pápai prefátusok

A római szentszék nagyfontosságú és öröndetes értesítése érkezett meg tegnap a nagyváradai latin szertartású püspökséghez. Bizonyos, hogy az egész egyházmegyében és természetesen Nagyváradon is osztatlan örömmel fogadják a hirt, amit a Vatikán üzenetkeppen a római levél hozott:

Zelenka János kanonokot és Lestyán Endre dr újvárosi ezüstmisés plebánost a szentatya pápai prefátussá nevezte ki.

Zelenka János a váradai hermelines székeskáptalan egyik doyenje, tiszteltetreméltó agg főpásztor, aki a fórum nyilvánosságától visszavonultan im-

már közel ötven éves csendes lelkeszi pályáján egyedül szép és nemes hivatásának él. Ebben a halk magánosságban talál rá most a pápa kegyének megnyilvánulása.

A másik kitüntetés, a tevékeny fiatal egyházi férfiú érdemeinek valóban fényes elismerése. Lestyán plebános nemes működésével, amelyet minapi jubileumán Várad közönségének szeretete megkapó külsőségeiben méltányolt, nemcsak egyházának és nem is hiveinek tett csupán érdemes szolgálatokat, de méltóvá tette magát a társadalom külömbiség nélkül való tisztelésére.

A kitüntetéseket a két illusztris egyházférfiúnak a püspök fogja átnyújtani.

**A temesvári
magas
foktartalmu
Record-
Speciala-sör
az ismert jó minőségben
palackozva
minden jobb üzletben
ismét kapható?**

1529

**Friedmann és
Hoffmann
speciális
nyakkendő üzlet**

megnyílt!

Rimanóczy-u. 1 sz. (Royal-épület)

HEYMAN-SZINKÖR

HETI MŰSOR:

Szombat este: Megnyitó előadás, Medgyaszay Vilma, Pintér Böske, Virág Lajos, Filharmoniai társaság és Guttman Miklós felléptével. (Sorozat 1. szám.)

Vasárnap d. e. 11 órakor: Gyermekelőadás. Gyermekkaré, táncok, gyermekmesék és Zígottó, kacagtató és mulatságos gyermekfilm, olcsó helyárakkal.

Vasárnap délután 4 órai kezdettel: az Aranykakas énekes bohózat, a nagyváradai iparos egyesület műkedvelő társaságának vendégjátéka. (Sorozat 2. szám.) Mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Megnyitó előadás Medgyaszay Vilma, Pintér Böske, Virág Lajos, Filharmoniai társaság és Guttman Miklós felléptével. (Sorozat 3. szám.) Kezdeté fél 9 órakor.

Hétfő este: Megnyitó előadás. Medgyaszay Vilma, Pintér Böske, Virág Lajos, Filharmoniai társaság és Guttman Miklós felléptével. (Sorozat 4. szám.) Kezdeté fél 9 órakor.

Kedd, szerda, csütörtök, péntek: Romola. A Metro-Goldwyn amerikai filmgyár szenzációs monumentális filmreke, főszerepben a világhírű Lilian Gisch és Dorothy Gisch. 11 felvonásban. Egy részben. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

Szombat, vasárnap, hétfő: a Gyimesi vadvirág, filmen. A népszínmű irodalom legragyogóbb ékessége, 5 felvonásban. Főszerepekben: Kiss Ferenc, Gömöri Vilma, Ujvári Lajos, Kovács Lili és Medgyaszay Jenővel.

— Medgyaszay, Pintér, Virág fellépései. A Heyman Szinkör megnyitó előadásán szombaton este és ugyancsak vasárnap és hétfőn, e három illusztris név nemes művészetével fogja szórakoztatni az ünnepi közönséget. A megnyitó előadás műsora, mint már jeleztük minden képzeletet felül fog mulni. E három előadásra már szerdán reggel kezdi árusítani a pénztár a jegyeket a szinkör pénztáránál.

— Romola. A szinkör igazgatósága igen nagy súlyt fektett az ott lefolytatandó mozgóelőadásokra s így áldozatot nem kímélve a legnagyobb slágereket kötötte le, amelyekben a közönség kedvencei fogják játszani a főszerepeket. A legelső film a leghíresebb filmgyárnak a Metro-Goldwyn amerikai társaságnak a filmje lesz s ez a Romola, mely egy részben 11 felvonásból áll. A főszerepeit a közkedvelt Lilian Gisch és Dorothy Gisch játsszák. A Romola a nyugati államok metropolisainak mozgó színházaiban hónapokon keresztül ment és mindig óriási közönséget vonzott. E nagyszabású film bemutatója kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken lesz a Heyman szinkörben. Az előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

— Gyimesi vadvirág. A népszínművek gyöngyei közül választotta ki az igazgatóság Géczi Istvánnak pályadíjat nyert művét, a Gyimesi vadvirág, amelyet Forgács Anial rendezésében fogunk látni filmen 5 felvonáson keresztül. A főszerepeket e nagyszabású Erdélyben játszódó filmen Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Színház dédelgetett művésze, Gömöri Vilma, Kovács Lili, Ujvári Lajos, Thuri Elemér és Medgyaszay Jenő játsszák. A Gyimesi vadvirág a jövő szombaton, vasárnap és hétfőn kerül színre a Heyman szinkörben és pedig 3, 5, 7 és 9 órai kezdettel.

Mosoiu miniszter ünnepélyes fogadtatása Váradon

Megnyílt az országos mérnök-kongresszus

Az államépítészeti mérnökök országos kongresszusára, amely ma délelőtt nyílt meg, ma délelőtt Nagyváradra érkezett Mosoiu közmunkaügyi miniszter.

A pályaudvaron Hanzu tábornok, Regman prefektus, Negulescu képviselő, Bărdossy alezredes-terparancnok, Vostinar dr. helyettes polgármester, Catana rendőrprefektus, Gussi sziguranca-inspektor, Tempelean alispán, Mangra dr. főügyész, Kőszeghy főmérnök, Bancila dr. ügyvéd, Papudoff bankigazgató, Gavra főmérnök és még számosan a kongresszus résztvevői közül várták a minisztert, akinek Arad felől jövő különvonata fél 10 órára volt jelezve. A vonat azonban másfélórás késéssel futott be. A miniszterrel jött Banescu közmunkaügyi vezérigazgató és több kamarai képviselő.

Először Hanzu tábornok üdvözölte a minisztert, majd Regman dr. prefektus a következő beszédet mondotta:

— **Miniszter Ur! Biharország őszintén örül, hogy Ön, az igaz produktív munka képviselőjében idejön. Mi ebben a tényben a nép és az ország konszolidációjának újabb jelét látjuk. Köszönöm Önnek ezt a gesztust, üdvözlöm Önt Bihar megye nevében és kívánom, hogy határozataikat a legszebb sikerek kísérjék.**

Majd Vostinar dr. helyettes polgármester állt a miniszter elé és ezt mondotta:

— **Örömet érzek, hogy üdvözölhetem Önt, Miniszter úr, a város nevében. Biztosítom mindnyájunk szeretetéről.**

Mosoiu miniszter így válaszolt az üdvözlő beszédekre:

— **Prefektus úr, polgármester úr, tábornok úr, uraim! A legmélyebb örömmel jöttem, mert itt Nagyváradon most — amint a prefektus úr olyan találóan mondotta — a produktív munka képviselői ülnek össze, hogy megoldást keressenek a konszolidáció tökéletesítésére. Más országokban talán nincs is olyan jelentőségű az utaknak, és hidaknak, mint Romániában és azért jelentőségteljes ez a kongresszus, amelyre eljött, mint közmunkaügyi miniszter, kötelességemnek tartottam.**

Végül köszönetet mondott a miniszter a fogadtatásért és ezután a kongresszus résztvevői autókban a szállásukra hajtottak.

Pontban 12 órakor vonul be Mosoiu miniszter, Ciorogariu püspök, Banescu államtitkár, Regman Miklós dr. prefektus, Vostinar János dr. főjegyző, Negulescu képviselő és Joan P. Bancila ügyvéd kísé-

retében a városháza dísztermébe, ahol az összegyűlték lelkes üdvözlője közben halad fel az élénk emelvényre.

Az ünnepélyes csillagpályán Banescu államtitkár olvassa fel a jelentést, amelyben különösen Mosoiu miniszter nagy érdemeit említi. Mosoiu miniszter — mondtatta többek között — működésével és áldozatkészségével lehetővé tett, hogy míg 1922-ben 75 milliót, 1923-ban 125, 1924-ben 135, addig

Párisba szökött a Dorotheum igazgatója

A kolozsvári osztrák konzulátus is érdeklődik a műkereskedés üzemei iránt

A Dorotheumnál történt visszaélések ügye ugyiszólván az egész büntügyi apparátust mozgósította. Cosma Edmund kapitány, aki a vizsgálatot és ezzel egyútesen a kihallgatásokat is vezeti, szombat délután óta permanenciában van, elfoglaltsága mellett időt szakít arra is, hogy Molnár Árpád a Dorotheum megszökött igazgatójának — aki különben a visszaéléseknek egyedüli elkövetője — noltartózkodását kiderítse.

Cosma kapitány utasítására Kovács detektív Szatmárra utazott, ahol sikerült megállapítania, hogy Molnár szombaton még a városban lakó családjánál tartózkodott, — ahonnan vasárnap Halmin keresztül — szabályszerű utlevéllel Párisba utazott. Molnárnak ilyenkor — legalább egyelőre — sikerült kisiklania az igazságszolgáltatás kezei közül.

A Dorotheum úgy látszik tevékenységét a külföldi államokra — így többek között Ausztriára is — kiakarta terjeszteni. Legalább erre vall a kolozsvári osztrák konzulátusnak Catana Aurél rendőrprefektusnak kiderített.

A váradai károsultak

Cosma rendőrkapitány ma állította össze azoknak a névsorát, akik Molnárból bizva értéktárgyaikat eladás céljából a Dorotheumban helyezték el. Ez az összeg hozzávetőlegesen 250.000 lejt tesz ki. Természetesen számosan vannak olyanok, akik érthetetlen módon még ma sem tették panaszt a Dorotheum ellen.

Az eddig bejelentett károsultak és a károsodások össze a következő: Horváth Ferencné 4000, Simon Béláné 21.6000, Grünberger Ferenc 800, Obláth Ignác 9500, Simon Bé-

1925-ben már 417 milliót költöztünk az utak és hidak rendbehozására. Négy év alatt nem kevesebb mint 1500 hidat építettek.

Banescu államtitkár jelentésének felolvasása után Ciorogariu püspök az egyház, dr. Regman prefektus Biharvármegye és dr. Mosoiu főjegyző pedig Nagyvárad város közönsége nevében üdvözölte a minisztert.

Mosoiu miniszter rövid felszólalásában megköszöni az ünnepélyt és biztosítja a kongresszuson résztvevő delegátusokat további támogatásáról.

Délben egy órakor a kongresszuson résztvevők a Csarogari díszteremben össze gyűltek.

fektusház intézett átírata, amelyben a konzulátus vezetője az iránt érdeklődik, hogy a Dorotheum valóban a Leszámitoló Bank érdeklődéséhez tartozik-e? Molnár valószínűleg több nécsi és ausztriai régiségkereskedőt készült behálozni, de időközben még mielőtt az osztrák konzulátus levele megérkezett volna a nagyváradai államrendőrségnek sikerült Molnár Árpád manipulációját leleplezni.

A Párisba szökött Molnárról, most utólag kiderült az is, hogy a képek hamisításától sem riadt vissza Géza kiváló piktor nevét is, su festményeket hamis szignóval látott el. Így hamisította rá a már évekkor elhunyt Réthy Károly nevét több képre és ugyan- csak előszeretettel használta teljesen értéktelen vásznakon az évek óta külföldön tartózkodó Bornemissza Géza jónévi piktor nevét is. Egyik váradai művész, aki történetesen a Dorotheumban járt, észrevette a csalást, de Molnár hosszas könyörgése után állott a bűnvádi feljelentéstől és megígédett azzal, hogy a meghamisított aláírásokat lekapartatta Molnárral.

la 26.000, Balkányi Lajos 60.000, Valentin István 30.000, Molnár Lajos 750, öz. Oláry Gyuláné 2781, Paksy István 1200, Bertha István 3600, Commericia 13375, Surányi Gyula 3450, Friedmann Armin 4870, Szende István 1300, Mannhardt Józsefné 1200, öz. Klika Alfrédné 500, Bodnár Irma 1150, Szenkoviits Irén 570, Bleier Andor 4000, Nagy Ödöné 800, Gábor Márton 2000, öz. Lamemlné 5230, Pethő Zsigmondné 20.000, Barátky Ilona 515 lej.

Borzalmas gyanu egy urileány ellen

Mi okozta egy mezőbaji fiatalember rejtélyes halálát

Mezőbaj lakosságát szombat óta rejtélyes haláleset tartja izgalomban. Egy fiatalember,

Sebesi Kálmán vasárnap délután uzsonnára volt meghívva egy jómódu mezőbaji lányhoz: Varga Juliskához.

Sebesi Kálmán pontosan megjelent az uzsonnán,

ahol a vendéglátó kisasszony kávéval és kompóttal kínálta meg.

Röviddel azután, hogy Sebesi Kál-

mán hazatért,

hirtelen rosszul lett, — gyorsan leterített meg.

A megrémült szülők azonnal orvost hívtak, aki

Szerencsétlen fiatalember azon- A szerencsétlen fiatalember azon- ban az orvosi beavatkozás sem segített.

Tegnap rettentő kínok között hiszenvedett.

A mélyen lesújtott szülők nem tudták belenyugodni, hogy 21 éves

egészséges fiuk, aki még minap jókedvvel járt-kelt közöttük, márholnapra gyászosan lithagya őket.

Azt kezdtek hiesztelni, hogy Sebesi Kálmán Vargakával „megérett”. Valami mérget keverték az ételbe és ettől halt meg a szerencsétlen fiatalember.

A meggyanúsított Vargák természetesen nem hagytak annyiban a dolgot ésők kezdtek felszámolni azt, hogy az ügy hatóság elé kerüljön, ami tegnap meg is történt, amennyiben a boncolást elrendelték.

A boncoláson a váradai hatónai patarsnokság képviselőjén kívül megjelent az ügyészség megbízottja, dr. Gerő törvényszéki orvos és dr. Kovács József válontai orvos.

A megérett vizsgálát azonban nem tudta megállapítani a mérgezést. Az orvosok között az a felfeés alakult ki, hogy élelmérgezés történt és az okozta Sebesi Kálmán halálát.

A hulla belső részét a boncolást végző orvosok elküldték a váradai vegyvizsgáló intézetnek, ahol majd megfogják állapítani, hogy tényleg mérgezés okozta-e a fiatal ember halálát. A bizottság megadta a Sebesi Kálmán eltemetésére az engedélyt.

„En gyilkoltam meg Leirer Amáliát”

Amikor a tolvaj gyilkossá akar előlépni

Budapesti tudósítók jelentik: A pestvidéki törvényszéki fogházak tegnap különös szenzációja volt. Egy lopasert letartóztatott fogoly, — akinek nevét a nyomozás érdekében egyelőre nem közöl a rendőrség, — kihallgatásra jelentkezett a vizsgálóbírónál.

— könnyíteni akarok a lelke- men, — mondotta — né gyanúsít- sanak ártatlan embereket. En gyilkoltam meg Leirer Amáliát.

A vizsgálóbíró előtt tandári gyanus volt a fogoly beismerése, annál is inkább, mert a Leirer ügy nyomozása már teljes eredményre vezetett. Ezért is lággalni kezdte a rabot.

— Jól van Ham, elhiszem. — Mondja el, hogy történt a gyilkosság?

A fogoly hosszadalmas moncsbe kezdett, élénk fantáziájával kiiz- nette vallomását, amelynek egyt- len adata sem lehetett igaz.

— Hol is lakott Amália? — kér- dezte meglepetészerűen a vizsgálóbíró.

A rab erre nem tudott felelni. Még jobban zavarba ejtette a má- sik keresztkérdés.

— Milyen volt az Amália la- kása?

A „töredelmes beismerő” erre azt is beismerte, hogy — hazudik. Semmi köze sem volt Leirer Amáliához, soha nem is látta. Akkor tartóztatták le, amikor a gyilkosság híre nyilvánosságra került és azóta nem olvasott újságot, elmaradt az eseményektől. Azt hitte, még mindig Leirer Lőrincet gyanusítják, akinek ártatlanságáról ő is meg volt győződve.

A vizsgálóbíró azonban nem elégedett meg a hazugság leleplezé- sével. Tovább kérdezősködött:

— Miért akarta magára vállalni a gyilkosságot?

— Az öngyilkosságnak ezt a fő- máját választottam. Az elmeorvosok azt hiszik, hogy a hamis beismerés háttérében valami újabb, még ki nem nyomozott bűnügy lappang. A vizsgálóbíró most ebben az irányban nyomoz,

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Gyermekkocsik Szökénél,
Piața Unirii 16.

LAKÁS

ELADÓ sürgősen családi okok miatt 12 katasztrális hold szőlő, melyből 4 és fél hold fajszőlővel beültetett, 6 és fél hold szántóföld és gyümölcsös 1200 fajgyümölcsfával. 1 holdas park közepén villáépület 2 parkettes szoba, üvegezett veranda, konyha, speiz, cseledszoba, 10 drb jöszágra istálló (téglaépít) szénáscsűr, cseréppel fedett disznóól, borház. — 40 m² üvegház az összes szőlő és kertet felszerelésekkel. — Ezenkívül házak 100 ezer leitől 10 millióig, helyben és vidéken. Lakás 3 szobás modern. Szobák butorral és butor nélkül. Ardeal iroda. Főposta mellett. Telefon: 203. 1802

ALKALMAZÁS

ROMANUL tudó férfi jegyzet-dök felvételnek a városi színnázhoz.

BARMILYEN állást keres elbocsátott magyar postás, Szabó Sándor, Köblös-telep 16. 555

NYOLC középiskolát végzett zsidó úju gyakornoki állást keres irodákban vagy gyári üzemekben. Szíves megkereséseket a Sonnenfeld-nyomda portájához kér.

SZAKACSNŐNEK ajánlkozom 9 éves kisfiammal együtt, esetleg vidékre is. Cim: Diószeg, gyógyszer-tár, Borosné. 600

PERFECT román fiatal férfi, irodai munkaerő állást keres. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 599

TISZTESSEGES mindenek azonnal felvétetik. Vlahuta (Szent János) utca 43. Reich. 597

MEGBIZHATÓ fiatal szobaleány kerestetik állandó helyre. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 596

2 incassánszt keresünk azonnali belépésre, óvadékkal rendelkezők előnyben részesülnek. „Hellas” Avram Jancu (Kossuth) utca 14. 595

GYERMEKSZERETŐ tisztességes házilány, 4 középiskolát végzett, gyermek mellé ajánlkozok. Eliade Radulescu (Pál) utca 42. azonnali belépésre. 594

KÉT mozdonyvezetőt, (családos, nős embereket), kik előzőleg iparvasutnál alkalmazva voltak felveszünk. Jelentkezni: Élesdi Erdőipar Rt.-nél Alesden. 592

KEFEKÖTŐT, illetve ecsetmunkást állandó munkára keres Tontsch és Haydl első erdélyi ecsetgyár Medias (Medgyes.) 591

MEGBIZHATÓ magyar, német urinő anyahelyettesnek vagy intézet vezetésre ajánlkozok. Bizalmi Állás jeligére a kiadóhivatalba. 590

BEJARÓ takarítónőnek ajánlkozok megbízható tisztességes fiatal nő. Cimeekt a Nagyvárad kiadójába kér. 589

OKLVELES tanítónő két kis fiúhoz vidékre kerestetik, ki a gyermekek oktatását első elcmire vállalná. Ajánlatokat Kandel Imre Andrid jud. Satmar. 604

KERESKEDELMi érettségizett leány, perfect német-magyar, beszél románul is, megfelelő irodai alkalmazást keres. Szilágyi Kornélia, A. Treb. Laurian (Pereces) utca 12. 586

HAZVEZETŐNŐNEK ajánlkozok Papp Gyuláné, D. Tichindeal (Füredő) utca 10. 587

GAZDATISZT korán kelő erélyes, azonnali belépésre kerestetik, ki nagyobb gazdaság belterjes kezelésében teljes jártassággal bír. Ajánlatokat bizonyítvány másolatokkal és fizetési igényekkel Ete gazdaság Andrid jud. Satmar adandó. Bemutatókérésre meghívás esetén saját költségen tartozik. 605

KERESÜNK azonnali belépésre egy román nyelvben perfect fiatal irodai tisztviselőt, esetleg tisztviselőnt, Grósz mérleggyára Victoriei (Kolozsvári) utca 74. 599

ADÁS-VÉTEL

SZÖRME ujdonságok Leichner-nél, Ciorogariu püspök (Uri) utca 4. szám.

SZÉPIRODALMI könyveket, használtat, franciát és németet keres megvételre a Hegedüs Hirlapiroda. 548

FÉRFI télikabát (középtérmetű alakra) plüss béléssel igen olcsó áron eladó. Gerhardt és Fiánál. 228

GYÖNYÖRŰ mintájú gobelin olcsón eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 400

MŰHELYNEK alkalmas helyiségek központban kiadók. Cim a kiadóban. 603

SZILVA lekvár, tisztán kezelt, 5 mázsa, kicsinyben is eladó. Zambó, Traian (Széchenyi) tér 2. 601

KASZALÓT 2—3 holdat, gyümölcsös, esetleg 1—2 hold szőlőt haszonbérbe keresek. Zambó, Traian (Széchenyi) tér 2. 602

ALEXANDRI (Teleki) utca 46. számú ujonnan épülő házba 3 ütlethelyiség december 1-re kiadó. Értekezni Rózsa Rezső, Vitéz Mihály (Nagypiac) ér 5. 593

SAJÁT érdekében áll, hogy minden tözsdében kapható kedvezményes fényképjegyeket, amíg a készlet tart, mielőbb beszerezze. 588

KÜLÖNFÉLÉK

NÉMET tanítást vállal született német uriaszony. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 560

ZONGORAT kezdőknek tanítok, ugyanott gyakorolni is lehet. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 581

GÉPAJOUROZAST szép kivitelen és olcsón készit Erbstein, Cuza Voda (Szacsavay) utca 28.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növény ételzsin mert tiszta, egészséges és szapor. Köserül előállítva, szigoruan az orth. izr. rituelek szerint Fuchs Benjámín nagyváradi orth. főrabbi ur felügyelete alatt

Készíti a Fabrica Phenix S. a. R. Bucuresti.

Oradea-Mare képviselőt:

Fischer Emil Parcul Stefan cel mare No. 11. — Telefon 962.

Ertesítés!

Szücs szalonomanai

Bul. Reg. Ferdinand 14 sz. alatt megnyitottam

Szalonomban a legutolsó párisi creaciók alapján, mérték után készitek a legmáltányosabb árak mellett női és férfi bundákat, sálakat, estélyi belépeket 2014 Mosse

STEFAN LAKATOS, Fourreur parisien

A nagyváradi bőröndáru és láskagyár

Cuza Voda (Szacsavay)-utca 18 sz. alatt

az iskolaidény beálltával

iskolafúskák detailbani eladását engross árban megkezdette

ZONGORA

fémszerkezetű, fekete rövid keresztúros új „Pártitári” udv. szállító 55 ezer Leiert

sürgősen eladó Sternberg I. Reg. Ferd. 14. Telefon 4-14

Merezskovszkij Krisztus és Antikrisztus trilogia

A Kültöldi regényírók sorozatában most jelent meg

A trilogia 3-ik része

Az Antikrisztus Péter és Alexej

Dr Kiss Dezső kültöldi műfordító fordításában

A kétfüzetes mű ára
fülve 198
kölve 264 lei

A trilogia 1-ső része

Az Istenek halála
Julianus apostata

Dr Kiss Dezső fordításában oly sikert ért el, hogy minden oldalról sürgettek már a trilogia folytatását e kiadó fordításban

Ára fülve 176—
kölve 220— lei

A trilogia 2-ik része

Az Athenaeum kiadásában jelent meg

Az Istenek feltámadása
Lionardo da Vinci
dramel

Ára két kötetben
fülve 220— lei
kölve 286— lei

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában. — Vidékre elküldjük

Betegeknek és üdülőknek

őszi utószezonra legjobban ajánlható az

ELENA

PENSIO

ABBAZIABAN

Lakás, bőséges étkezés
napi 25 lira

Felvilágosítást utazásra, vizumokra vonatkozólag ad a Hegedüs Hirlapiroda, Oradea-Mare

Elutazók

figyelmébe!

Magyar vizum	540 L.
Cseh vizum	570 „
Szerb vizum	950 „
Francia vizum	1175 „
Olasz vizum	700 „
Osztrák 1 utazás	610 „

a Hegedüs

Hirlapirodában

Telefon 458

Új könyvekre pénzt ne költson

Olcsón ad HEGEDÜS kölcsön!

Ujdonságok kölcsönkönyvtára!

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.